

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna naročnina 50 — D
mesečna 4 — „
Inozemstvo celoletno 100 D.
Posamezne številke se računijo po 1 Din
Inserati se računajo: pol str. 350 D, manjši sorazmerno. — Pri mailh oglaših beseda 15 p.

Raj hočemo?

Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Kako je po svetu?

Vojne trume se zopet premikajo po Evropi. Kakor povsod dosedaj, tako je danes tudi na Francoskem, ki se neprestano oborožuje, pamet podlegla krvavi strasti in slepoti. Ministrski predsednik Poincaré je pognal francoski narod na bojne pohode. Kljub vsemu posredovanju Anglije, je Francija vrgla proti Nemčiji 9 divizij z artilerijo, aeroplani in tanki. Ne glede na to, da niso še zasedeni vsi kraji, kjer hoče francoski kapitalizem dobiti v svoje roke nemško industrijo, smemo to v najkrajšem času z gotovostjo pričakovati. Zakaj se godi vse to? Našim bravcem je znano že vprašanje vojne odškodnine, ki bi jo morala plačati Nemčija. Znano jim je pa tudi to, da so najslavnejši gospodarski strokovnjaki vsega sveta izjavili, da Nemčija teh ogromnih svot — 132 milijard zlatih mark — ne bo mogla plačati. Ti strokovnjaki so mnenja, da bi se morala nemška industrija v to svrhu tako razviti in da bi morala Nemčija, da poravnata ta dolg, vreči toliko blaga na svetovni trg, da bi drugi narodi sploh ne smeli ničesar prodajati in sami prenehati z izdelovanjem tvarin. Nasvetovali so, naj se torej vojna odškodnina primeroma zniža (na 30 milijard mark v zlatu) in da Nemčiji toliko oddiha, da si zopet opomore in potem začne plačevati.

Toda g. Poincaré je poslušal pohlepni velekapital in danes prevzemajo francoski inženirji nemške tovarne in rudnike pod zaščito tankov in aeroplanov ter se pripravljajo nato, da bodo nemški delavci v na novo zasedenih krajih opravljali na njihovo komando babilonsko tlako. Ker so v teh krajih ob Reni takor goč v zemlji vse surovine, ki se v Nemčiji predelujejo (rude, premog itd.), se bo moralo seveda vstaviti delo po številnih tovarnah v

celi Nemčiji, ki so s francosko okupacijo odrezane od lastnega dovoza. Ni dvoma, da bodo nastali v Nemčiji težki zapleti in nevarna socialna gibanja, kar bo vse seveda seglo tudi k sosedom. Smo torej pravzaprav v novem krvavem letu.

Upliv francoskega koraka se pa tudi že čuti po drugih državah. Čeprav ne mislijo mogoče na takojšnjo vojno, pa vladni mogotci reakcije vendarle pošteno izkoriščajo sedanjí položaj, slikajo v živih barvah vojno nevarnost in iztiskavajo iz ljudstva denar in zopet denar za puške in topove. To mora privedi do grozne bede, ki bo uničila rodove.

Tudi lausanska konferenca je skoro pred razhodom. Turki in Grki se pripravljajo doma na nov spopad — nered raste, nemiri se pojavljajo. Kako težko gredo stvari za zeleno mizo v Lausanni, kaže je besede našega zastopnika na tej konferenci, znanega g. Spalajkovića, ki jih je le-ta dejal turškemu delegatu, zmagovitemu generalu Ismet paši: »Gospod general, z Vami bi rajše vodil dvakrat vojno kakor pa enkrat sklepal mir.« Med temi homatijami se pa sumljivo množi število angleških bojnih ladij, ki prihajajo v sredozemsko morje. To ne obeta solnce.

Letošnja pomlad skriva v svojem plašču tudi za naše sosede Italijane nekaj pekočih darov. Ministrski predsednik Mussolini, ki je kazal ob svojem nastopu precej popustljivosti proti drugim strankam in je sestavil svojo vlado ne le iz svojih fašistov ampak tudi iz mož drugečnega mišljenja, je storil 16. decembra ravnokar minolega leta nekaj posebnega. Sklical je veliki svet fašistovskih organizacij in na tem svetu se je sklenilo, da se morajo razpustiti vse italijanske civilne organizacije, ki so oborožene. In

teh organizacij ni malo. Razen Mussolinijevih fašistov so oboroženi nacionalisti vseh mogočih barv, D'Annunzijeve legije in pa tudi delavske organizacije. Sklep fašistovskega sveta o razorožitvi je le na videz splošno storjen, kajti isti svet je sklenil, da sestavi iz razpuščenih fašistov 80.000 mož oborožene milice, ki bo na osebno razpolago Mussoliniju. Razpust je torej naperjen edinole proti nefašistom.

Ta neverjetni absolutistični akt je seveda v prvi vrsti razburil vlado samo, ki je njen predsednik Mussolini niti za mnenje ni vprašal, ampak je takorekoč postavil dejansko neko nadvlado, fašistovski veliki svet. (Naj omenimo, da je Mussolini ustanovil tudi civil-odlikovanje za fašistovske kreposti.) Da se pa D'Annunzijevec in delavci ne bodo kar tako pokorili fašistovskemu terorju, je po dosedanjih izkušnjah gotovo.

Tako je fašizem pripeljal Italijo pred to-le vprašanje: Ali bo Mussolini s črnim nasiljem demokratizem v Italiji popolnoma strl in uničil človeške pravice na korist velekapitala in veleposestva, ali pa se bo delavska Italija organizirala in v krvi zatrla fašizem. Stojimo takorekoč pred italijansko mešanjsko vojno, ki je po raznih gospodarskih namerah Mussolinijevih skoro neizbežna. Mussolini misli namreč

odpraviti kar največ direktnih davkov in vpeljati indirektna, ki bi zadeli seveda samo revne kupujoče sloje, med tem ko bi po takem davčnem načrtu imeli velekapitalisti in tovarnarji pravi paradiž. Zato pa ti tudi vneto zagovarjajo Mussolinijeve namere.

Kako se bo odigral ta boj v Italiji, je važno tudi za nas, kajti večina sedanjih evropskih vlad, ki so reakcionarne, odkrito želi Mussoliniju zmago, in če bi do te zmage prišlo, je skoro gotovo, da bi se s takimi nasilstvi pričelo tudi pri drugih državah proti ljudstvu postopati. Zgledov, ki nam to obetajo, ne manjka niti pri nas. Reakcionarne vlade, ki niso mogle uničiti ruske revolucije, upajo, da bodo zatrli vsaj doma vso človeško svobodo in zato z napetim pričakovanjem motrijo, kako se bo to posrečilo vodniku socialne reakcije mulemu Napoleonu Mussoliniju.

Kako daleč smo od pravega mira, nam pove tudi sklep »Zveze Narodov«, ki pravi, da ni mogoče izvršiti splošne razorožitve toliko časa, dokler se na znanstven način ne ugotovi, koliko orožja imajo posamezne države v resnici.

Do take znanosti je pa še dolga pot in za odkritje te modrosti se nam zdi »Zveza Narodov« v Zenevi malo predraga.

Dr. M. Malnerič:

Avtonomija brez posebnih, lastnih izvrševalnih organov?*

Omejiti se hočem na vprašanje, ali je mogoče govoriti o avtonomiji samoupravnih teles, ki nimajo svojih posebnih izvršilnih organov. Pri tem se poslužujem besed „avtonomija“ in „samouprava“ v tehničnem pomenu.

* Ta članek nam je prišel prav, zlasti ker je tako stvaren in kritičen. Zdelo se, da bi se oglašili še drugi o tem predmetu, ker bi se tako znatno približali večji načelni kritičnosti, katera vedno koristi, in jasnosti v strokovni tehniki glede ureditve naše ljudske samouprave in narodne samoodločbe. Ur.

nih izvršilnih organov. Pri tem se poslužujem besed „avtonomija“ in „samouprava“ v tehničnem pomenu.

„Pojem in pravica avtonomije zahtevata, da niso izvrševalni organi upravnega telesa niti v hierarhiji, niti v disciplini podrejeni oblastni (Behörde), celo niti ne ministrstvom, ampak edino le ustavnemu pravu lastne pravne osebnosti...“ „Volitev oseb, ki jim svobodno upravno telo izroča njihove naloge, ne more biti podvržena potrditvi, pa

LISTEK.

Pavel Negoda.

Tragična povest iz današnjih in prihodnjih dni.

Pavel Negoda se je pojavil na zemlji v devetdesetih letih prejšnjega, takozvanega prosvetljenega stoletja, ko je Bog poslal na zemljo elektriko, telefon in telegraf. Ljudje pa so hoteli konkurirati z Njim in so si izmislili napredek, kulturo, spolne bolezni in šundromane.

Pavel Negoda je umrl pretekli teden na cesti. Nihče se ni zanimal zanj celo njegovo življenje, nekateri so ga poznali, pa nanj niso porajali.

Pretekli teden pa so ga našli nekega jutra na cesti mrtvega. Ničesar ni imel pri sebi. Poleg njega je ležala debela usnjata torba, nič drugega.

In prišel je mož postave ter vzel notes, da bi pisal... Komaj so mu ljudje dopovedali, da leži na cesti mrlič, ki se je pisal za Pavla Negoda in da ni pijanec in da ni razgrajal in da ne gre za revolucijo. Nato je mož postave izginil s pripombo, da ima delati red samo med živimi ljudmi.

Ljudje so odprli Negodovo torbo in so našli v njej devetindevetdeset prošelj za stanovanje, naslovljenih na obče potrebni, a malo koristni stanovanjski

urad. Vmes pa je bilo mnogo zanimivih zapiskov, ki so mu jih dali blagi ljudje, da jim rešim popolne pozabljenosti, če morem in hočem.

Gledal sem zmečkane papirje, ogledoval in čital čudne zapiske. Pa naj govori Pavel Negoda sam mesto mene:

Rodil sem se sedemindvajset let pred izbruhom vojne in enaintrideset let pred izbruhom Jugoslavije. Pred vojno sem bil študent in sem stradal, med vojno sem bil vojak in nisem stradal. Po vojni sem bil vojak in berač, pa sem tudi stradal. Poklica si nisem mogel izbrati nobenega, ker sem celo življenje od svojega tridesetega leta iskal stanovanje. Vse hiše sem stoishtokrat prehodil, opljuvan in ozmerjan sem bil vsak dan, našel pa nisem, kar sem iskal. Vse instance sem obšel, vse klučke sem pritiskal, vse predsobe so mi bile znane, vse prošnje in grožnje sem znal na pamet, stanovanja pa le nisem našel.

Vložil sem devetindevetdesetkrat prošnje na stanovanjski urad, bil sem samo radi sičnosti desetkrat zaprt in trinajstkrat batinan, a nič ni pomagalo.

Iz obupa sem se oženil in sem rodil tri otroke, da ne bi čisto sam iskal stanovanja.

Otroci so dorasli in od tedaj smo hodili skupaj na merodajne urade.

O te grde nesramnosti!

Dokler sem bil samec, mi je zvenelo na ušesa od vseh strani: Oženi se, pa dobiš sobo, kuhinjo in pritliklino. Zakaj si se oženil, šema šemasta, pa bi bil ostal samec in ne bi rabil ne kuhinje ne pritliklin.

Žena in otroci so hodili z menoj po vseh mojih potih, prosili in kregali so se z mano vred, g. Rupnik pa je dejal: „Se eno prošnjo in še en kolek.“ In kupil sem novo polo ter napisal novo jermijado, podarilo s tremi otroki in boljšo polovico. Stanovanja pa nisem dobil ne prej ne slej.

Začel sem pešati. Otroci so se naučili pisati in ker mi je vid odrekel, so pisali prošnje otroci, kolke pa mi je kupovala žena iz svoje dote. Tako je šlo dalje leto in dan. Otroke sem odgojil v gostilni, izobrazil pa v kavarni. Večkrat so me vprašali, kaj je stanovanje. Odgovoril in izgovarjal sem se jim, da je to nekaj silno lepega in dragega. Večkrat so otroci prosili Miklavža in Jezuščka, naj jim primese stanovanje s pritliklinami, a Jezušček je bil premajhen, Miklavž pa prestar. Nista mogla, če bi tudi hotela. Kmalu je moja nesreča posegla še dalje. Naučil sem bil otroke očenaš in druge molitve. Kako pa sem bil presenečen, ko sem jih nekega večera slišal moliti: Dej nam da-

nes naš vsakdanji kruh in vsakdanje stanovanje z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami in odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo stanovanjskemu uradu, in ne vpelji nas v izkušnjo, temveč reši nas stanovanjskega urada. Amen.

Kmalu na to je prišla v družino bolezen. Otroci in žena so umrli, kakor bi se dogovorili. Ostal sem sam in iskal dalje.

A tudi na stanovanjskem uradu se je bilo marsikaj izpremenilo. Nekateri uradniki so bili pomrli, drugi pa so se bili „potegnili nazaj“ v udobno privatno ivljenje. Novi gospodje so me sicer poznali, a so me tolažili, češ, da lahko prebijem brez stanovanja tudi še to malce časa, dokler živim; če sem mogel zdržati celih trideset let, bi pač lahko prebil še eden mesec ali dva. Razjezilo me je in rekel sem uradnikom: esli!

Nato sem bil obsojen po paragrafu 104. na triletno ječo.

Tako sem dobil stanovanje. Jutri 3. junija 1953. leta bo tri leta, odkar sem se vselil. Jutri me izpusté.

Tu se nehajo zapiski. Negoda je bil zopet brez stanovanja in je umrl, da bi mu ne bilo treba iskati novega. Taka je zgodba o Pavlu Negodi, ki sem jo zapisal, kakor sem jo našel.

naj gre za katerekoli organe. Kjer ni volitev „čisto svobodna, je resnična samostojnost upravnih teles zlomljena,“ tako je včasih učil Lovrenc Stein, češ, da ima vlada samo pravico, priznanje že izvršene volitve **odkloni**, pri čemer je treba, da dokaže, da bi bila sicer podana nevarnost za javnost, da ima te daj vlada samo pravico, katera izvira iz **nadzorovanja**, ki gre državi nad samoupravnimi telesi v obče.

Organi samoupravnih teles morajo tedaj imeti svoje pravice iz lastnega prava samoupravnih teles, ne pa v imenu vladarja.

Kakšni so v tem oziru politični programi slovenskih strank? Oglejmo si samo načrt jugoslovanskega kluba, ki je bil objavljen v „Slovencu“ dne 27. novembra 1920 in katerega je dr. Korosec kot mnenje pismeno izročil dr. Vesnič.

Tu beremo med drugim: „Pokrajinska vlada (!) je najvišji izvrševalni organ pokrajinske samouprave (!).“ — Ali je treba tozadevno pripomniti, da v samoupravi, sploh v svobodni upravi ne more biti govora o „vladi“? — „Vlada“ ne more biti izvrševalni organ „samouprave“.

V pravem smislu besede „avtonomija“ ne moremo govoriti o „zakonodajni“, ampak le o upravnih aktih: tudi ustavno zajamčena samouprava je pojem upravnega prava. Zato obsega avtonomija v tehničnem pomenu besede samo pravico udeležbe na izvršilni moči, ne pa deleža na zakonodajni oblasti, ker nima nobeno avtonomno telo pravice do samoodločbe nasproti **zakonu**. Sklepi deželnega zbora so tedaj naredbe k državnim zakonom. Zato pa ni pravilno, da: „zakone, ki jih sklene pokrajinska skupščina, predlaga predsednik pokrajinske vlade, potem ministrskega sveta vladarju v potrdilo“ (!) Avstrijski deželni zbori so imeli pač več kot samo avtonomijo: **udeleženosť na zakonodajni moči pa označuje že pot v — federalizem**. Samoupravnim telesom kot takim gre samo pravica, da nadomestijo zakon in upravno naredbo, kjer bi je ne bilo. Kjer pa bi bilo treba, da vlada **potrdi vsak sklep samouprav**, tam je ostalo samo še oblika avtonomije, bistvo pa se je izgubilo.

Kako se s temi načeli vjemajo na daljše določbe zgoraj imenovanega načrta: „Pokrajina ima svojo vlado, ki jo sestavi predsednik...“ Predsednika pokrajinske vlade **imenuje (!)** vladar na predlog ministrskega sveta izmed treh kandidatov, ki jih je določila iz svoje srede pokrajinska skupščina. Vladar ga istofako razrešuje njegovih dolžnosti... „Predsednik pokrajinske vlade in njeni člani so odgovorni v vseh avtonomnih zadevah pokrajinski skupščini...“, a **obenem**: „Člani pokrajinske vlade so v funkcijah državne uprave odgovorni resortnim ministrom (!), predsednik pokrajinske vlade pa ministrskemu svetu (!)“? Kako odgovarja naprava takšnih dvotirnih organov uvedena navedenemu načelu avtonomije? Samoupravni izvrševalni organi morajo biti posebni, lastni organi, ki so odgovorni samo organom samoupravnih teles; slednja pa jamčijo nasproti vladi kot celota in kot pravne osebe; izvršilen organ samoupravnega telesa pa ne more biti obenem nadzorovalni organ preko samoupravnega telesa.

Člen 96. ustave odreja za oskrbovanje samoupravnih poslov posebne organe. V ostalem pa je pripomniti, da spada k avtonomiji tudi **avtonomna organizacijska oblast**, v kolikor ne določata ustava ali pa poseben zakon kompetence posameznih samoupravnih izvrševalnih organov.

Izvestno časopisje je tedaj še bolj absolutistično in centralistično navdahnjeno, kot naša ustava sama, kar je naravnost nerazumljivo, če pomislimo, „da je razvitost samouprave merilo za vesti svobode naroda in da je presojati narodovo zavest svobode bolj po tem, kako razvito samoupravo ima, kot pa po katerikoli drugi okolnosti.“ — ako rabimo pojem samouprave v upravnem pomenu, — kajti: „Svoboda sploh ne more obstojati, dokler je samo v svobodni zakonodaji, a ne tudi v svobodni upravi.“ (L. Stein).

S tega stališča, menim, pa bo prav, ako tudi jugoslovanski klub svoj politični program revidira.

Ruska vlada in Balkan.

Konferenci v Lausanni je izročil vodja ruske delegacije obširno spomenico, v kateri natančno razlaga stališče ruske vlade v vseh vprašanjih, ki se tičejo „bližnjega vzhoda“, t. j. dežel okoli Črnega morja, kamor prštevamo tudi Balkan. Člani lausanske konference bodo to spomenico bržkone vrgli v koš, zato pa se tem temeljiteje bavijo z njo Nemci.

Nas zanima v prvi vrsti mišljenje sovjetske vlade o Balkanu in o ureditvi razmer med posameznimi balkanskimi državami. Čičerin oziroma ruska vlada ugotavlja pred vsem, da za balkanske narode še danes ne velja pravo samoodločbe. Politično stanje na Balkanu je še danes isto kot je bilo pred vojno, ker se balkanske države še danes niso otresle vpliva zapadno-evropskih držav, ki male narode samo izkoriščajo. Dokler bo tako stanje trajalo na Balkanu, **tudi miru na Balkanu ne bo. Zato tudi ruska vlada ne prizna nobenih mirovnih pogodb, ki so bile sklenjene po svetovni vojni**. V teh mirovnih pogodbah so cele narode delili in njihove kose prideljevali sem in tam, toda dotičnih narodov samih niso vprašali.

Balkanskim državam preostaja samo eno sredstvo, da pridejo do zaželenega mira: **Balkanski narodi morajo stvoriti zvezno državo (federacijo), tako da noben narod ne bo podložen drugemu v svojih kulturnih in socialnih avtonomnih pravicah**.

Ze zadnjič enkrat smo omenili izjavo ruskega delegata na boljševiškem kongresu v Moskvi Ravenstejn-a, ki je povedal isto kot Čičerin v Lausanni: Na Balkanu mora priti do zvezne države in tudi Jugoslavija mora postati zvezna država, če se hoče lepo in mirno razvijati in napredovati.

To, kar danes oznanjajo Rusi, ni nič novega. Kdor lista stare časopise, bo našel vse polno izjav starih socialistov, ki so se že zdavnaj pred postankom Jugoslavije izjavljali za **zvezno federativno republiko na Balkanu**.

Po svetovni vojni pa je med delavskimi voditelji v naši državi zavladalo drugačno naziranje. Kakor se je vse „ujedinevalo“, se je začelo „ujedinevati“ tudi delavstvo, a ne v smislu **mednarodne solidarnosti**. Med obema pa je velika razlika.

Vzemimo si za vzgled le slovensko delavstvo. To je bilo socialno in organizatorno najvišje razvito. Kakor hitro pa se je pričelo „ujedinevanje“ z nerazvitiimi in zaostalimi delavskimi masami v Srbiji, se je pričelo tudi pri nas — nezadovoljanje. Nočemo nikakor ubogim delavskim masam v Srbiji očitati njihove zaostalosti, temveč jo le obžalujemo, toda dejstva so dejstva, če so še tako neprijetna. Slovensko delavstvo in delavstvo v južnih krajih naše države politično ne spadata skupaj, ker je razlika med obema prevelika. Slovensko delavstvo ne more in ne sme za 100 ali še več let nazaj!

Zato tudi slovensko delavstvo vedno bolj uvideva, da je zrastle iz domačih slovenskih tal in samo na teh tleh mu je in mu bo mogoče uveljaviti svoje zahteve, bodisi krščansko-socialne ali socialistične, ali narodno-socialne ali pa boljševiške. **Kakor so delavske stranke vseh drugih narodov avtonomne in domače tako se mora tudi vsaka slovenska stranka brez oziroma na njen ožji program postaviti na določa slovenska tla**. Samo na teh bo jaka in močna.

Znano je, kako je pred vojno naglašala n. pr. socialna demokracija svojo mednarodnost. Kljub „mednarodnosti“ pa so imeli Nemci svojo **nemško** socialistično organizacijo, Francozje svojo **francosko**, Lahi **italijansko** itd. In to je bilo tudi popolnoma razumljivo, ker so bile i politične i gospodarske razmere v teh državah različne in zato ni bilo nikakor mogoče voditi po celi Evropi delavske politike **iz enega samega centra**!

Delavske organizacije so bile torej v različnih državah in pri različnih narodih zelo samostojne ali, da rabimo ta izraz, **avtonomne**. Ta „samostojnost“ pa ni izključevala mednarodne **solidarnosti**, ker so nemške organizacije vedno **podpirale**

francoske tovariše in so kjerkoli mogoče z njimi **sodelovale**, ne da bi se bila morala zato ena drugi **podvreči** in poznati kakor **komando** nad seboj. Samostojen je ostal prvi, samostojen je ostal drugi, ampak **podpirala sta se in si pomagala**!

Za slovensko delavstvo je ustvarila čisto natančno določene pogoje njegovega obstoja in razvoja **narava sama**, preko katere noben človek ne more. Tudi Marks in Lenin ne. Slovenska industrija deluje pod pogoji, ki so pogojem v Avstriji morebiti **podobni, a niso isti**. Zato so tudi življenske razmere slovenskega delavstva od drugih različne. Odtod pa sledi, da mora biti tudi organizacija slo-

venskega delavstva **lastna, domača, avtonomna**, kar pa nikakor ne izključuje **solidarnosti** s hrvaškim in srbskim in bolgarskim delavstvom.

Slovenski komunist bo mnogo prej imel priliko uveljavljati svoja načela v industrijalno razviti Sloveniji kakor pa v agrarni Vojvodini. Seveda, če bo imel večino, to se razume samoposebi. Zato ni nobenega vzroka, da bi ne smel biti slovenski komunist tudi avtonomist ali federalist brez najmanjše škode za njegov komunistični evangelij.

Rusi so uvideli, kaj je Jugoslaviji potrebno — ali bo slovensko delavstvo Ruse razumelo?

Srečni katehetje!

Tam nekje na Dolenjskem živi in deluje mlad kaplan. Bogat bržkone ne bo, ker bi sicer ne poučeval po 20 ur na teden verouk v šoli, poleg tega pa še dvakrat na teden hodil poldrugo uro daleč poučevat isti predmet na neko zasilno šolo, ampak bi šel raje domov.

Za svoje delo bi hotel gospod seveda tudi svoje plačilo, tako kakor dobi rokodelski pomočnik ob tednu svoje plačilo, ali pa železničar in sploh vsak kdor dela. Zato je vložil na visoko oblast tozadevno **prošnjo**. Ni sicer prav lepo, da mora človek, ki dela, za svoje zasluženno plačilo **šele prositi**, ker bi moral delodajalec **sam vedeti**, kaj se spodobi. Ampak je že tako. Na svojo prošnjo pa je dobil gospod sledeči odgovor:

Višji šolski svet
Številka ... V Ljubljani, dne ...
I. I., kaplan pri ...
Prejemki.

Okrajnemu šolskemu svetu v ...
Višji šolski svet radi pomanjkanja kreditov ni mogel nakazati kaplanu I. I.

pri ... mesečnih prejemkov v smislu odloka z dne 23./11. l. 1923. števil 11623 ad. — Nakazal bo za pouk verouka na podlagi predpisanih prijav, ko dobi potrebne kredite, in sicer v smislu § 9—11 naredbe deželne vlade za Slovenijo z dne 14./2. l. 1919., oziroma, ako dobi zadostne kredite, v smislu nove naredbe (glej odlok viš. šol. sveta itd.). — Za predsednika: (Podpis).

Kaj bi naredil ključavničarski pomočnik, katerega bi pustil mojster cel teden garati, v soboto bi mu pa razodel veselo novico, da je suh in da mu njegovega zaslužka ne more plačati? Take-mu mojstru ne bi menda več pomagal ne Bog in ne sam dr. Šlajmer!

Ampak kaplan, — ta lahko dela! Ali pa naj gre v — radikale! Kako dolgo naj take neznosne razmere še trajajo? Ali sploh lahko dolgo trajajo? (line in kraj sta uredništvu znana, op. ur.).

Dnevne vesti.

Krepko naprej! V prvem tednu po novem letu se je prijavilo 115 novih naročnikov na naš list. Stari naročniki so nam ostali vsi zvesti. Tudi v nadrobni razprodaji znatno napredujemo. Vse to dokazuje, kako zelo občutijo ljudje, zlasti po deželi, potrebo **neodvisnega lista**, ki lahko pove brez ozirov na kake strankarske interese **samo to, kar je prav in kar je res**. Kdor uvidi potrebo takega lista in kdor hoče zlasti sedaj v pristranski volilni borbi zasledovati dogodke tako, kakor so v resnici, naj naroči čim prej „Avtonomista“. Glavni namen našega lista ni strankarsko „farbanje“ ljudi in strankarska agitacija, ampak **pouk in razlaga**. Zakaj ne bi smeli naši ljudje izvedeti stvari tako, kakoršne so, in ne tako, kakor jih hoče ljudem prikazati ena ali druga stranka?

Kako naročis „Avtonomista“? Vzemite dopisnico in napišite na naslovno stran: Uprava „Avtonomista“ — Ljubljana, Breg št. 12. Na drugo stran pa: Naročam „Avtonomista“ za 1 leto (četrt leta, mesec). Pristavi svoj natančen naslov in zadnjo pošto. Kakor hitro prejme uprava dopisnico, dopolnje poštno položnico, da prihraniš visoko poštno pristojbino.

Vojska bo! Zadnje dni so vsi listi pisali o resnem vnanjepolitičnem položaju, v katerem se nahaja naša država. Na to se je takoj raznesel glas, da bo vojska. Komaj je ta beseda padla, so se začeli oglašati številni junaki pri raznih komandah z raznimi prošnjami. Neverjetno, kakšne bolezniti itd. so naenkrat udarile med ljudi! Drugi so rekli: Pa naj bo, bo vsaj enkrat vsega skupaj konec (pravzaprav so rekli: Bo vsaj že enkrat vse skupaj h... vzelo! — Tretji zopet so rekli: Dajmo vse zapiti! — Tako se pripravlja na vojsko kakor kdo more.

„Lov na mandate“. V nekem listu smo te dni čitali očitek, naslovljen na celo vrsto strank, da jim gre le za „lov na mandate“. Ta očitek ne drži. V demokraciji državah ima vsak državljani pravico ustanavljati stranke in stranke, kolikor jih hoče, in vsak brez izjeme ima pravico potegovati se za zaupanje ljudi in prirediti „lov na mandat“. Tak lov je prirediti nedavno na Angleškem tudi sam gospod Lloyd George, pa ni zato nič trpel na svoji časti. V Sloveniji se bodo „lova na mandate“ udeležile prav vse slovenske stranke brez izjeme, drugače sploh pomena nimajo.

Državni nameščenci priredijo koncem predpusta v največji dvorani Slovenije

velik elitni, reprezentacijski ples. Vstopnina 100 dinarjev za osebo. Čisti dohodek je namenjen državnim blagajni za izplačilo „trinajste plače“.

Prav je tako! Pred dnevi so pokopali v Ljubljani višjega uradnika. Pri tej priliki so nabrali njegovi prijatelji in stanovski tovariši lepo svoto denarja, da jo izroče njegovi udovi. — To je vsega posnemanja vredno. Mogoče bo vendar enkrat tudi uradniška inteligenca izprevidela, da more živeti **samo na domačih tleh**, in bo opustila tiste trapaste svetovne in nesvetovne fantazije, v katerih je plaval in plava še sedaj.

V veliki zadregi. V veliko zadrego prihaja „glasilo slovenske inteligence“, ki se imenuje še vedno „Slovenski Narod“. Odkar je začelo izhajati „Jutro“, je bilo demokraciji pri „Narodu“ konec. Za nekaj časa si je pomagal z napadi na „rdeče jezuiti“ in na „prevratne elemente“. Menda iz same radovednosti, kako bi še njemu pristojal rdeči jezuitski klobuk, si ga je sam nateknil, se postal pred ogledalo in si rekel, da „medelji-va Slovenija“ ni ravno tako slaba reč. Ko se je tudi tega naveličal, je začel „podpirati“ samostojne kmete, in potem radikale. Ti se pa očitno „zahvaljujejo“ za to pomoč, ker si bodo ustanovili svoj list. Kaj bo ubogi „Narod“ sedaj počel? In kaj bo počela slovenska inteligenca, ki se zbira okrog njega? „Kam drži na desno cesta — kam drži na levo pot?“

Najbolj srečna stranka v Sloveniji so radikali. Tem pomagajo vse stranke na rogi in vse stranke se pulijo za njihovo naklonjenost. Ali ne bi ljudje najbolj pametno naredili, da gredo raje kar naravnost k radikalni stranki, namesto da hodijo k njim v vas preko drugih strank? Star pregovor pravi: Kupuj pri kovaču, ne pri kovačku! Torej živijo ovaj Pašič!

Društvo hišnih posestnikov za Slovenijo je sklenilo na zadnji svoji seji spremeniti ime. Imenovalo se bo poslej „Beraški klub“. Odbor je že naročil primerne nabiralne puščice. Izdelane so v narodnem slogu in v narodnih barvah, jako lično po načrtih odličnega domačega ličnikarja.

Brezvestna agitacija. Na zborovanju društva stanovanjskih najemnikov so sklenili, da naj znaša najemnina za stanovanje 3 procente dohodkov najemnikovih. To je prvovrstna, na najbolj umazane instinkte volilnih mas preračunana brezvestnost. Tri procenta naj

najemnik plača! Če bi imeli ti ljudje še kaj vesti, bi morali zahtevati, naj gospodar jim da še vsaj kakšno „trinajsto plačo“ povrh za zahvalo, da sploh hočejo v hišah stanovati, ne pa da bi oni plačevali po tri procenke dohodkov. To bi bilo pravilno!

Kaj je nouga u tej nashi desheli? U tej nashi desheli nej prou zhistu nizh nouga.

Zanimiva razsodba. Pred najvišjim sodiščem na Dunaju se je te dni vršila zanimiva obravnava. Nelemti posestniku je pogorelo gospodarsko poslopje, ki se je vnelo vsled isker od lokomotive. Posestnik je tožil železnico za odškodnino. Železniška uprava mu je hotela priznati samo tisto svoto, na kolikor je bilo poslopje cenjeno takrat, ko je zgorelo, namreč l. 1919. Ker je pa med tem vrednost nemške krone silno padla, je zahteval posestnik odškodnino v pravi vrednosti, t. j. v zlatu, izplačljivo pa v papirju po kurzu. Najvišje sodišče je posestnikovi tožbi ugodilo. — Ali bomo tudi pri nas kdaj doživeli tako pametno razsodbo?

Dobra uprava. Kadar kakšne stvari zmanjka, se ustanovi za to stvar poseben urad. Če n. pr. ni stanovanj, se ustanovi stanovanjski urad, da je potem še enega stanovanja manj. Kdaj bo te neumnosti konec?

Ljubljanski župan. Kakor izvemo iz dobro poučenega vira, bo ljubljanski župan potrjen že prihodnji teden.

Nova kočevska železnica. Kakor izvemo iz dobro poučenega vira, je prevzel gradnjo nove kočevske (pr. Pučljeve) železnice novi minister za Slovenijo g. dr. Zupanič. Novo železnico začne graditi že prihodnji teden.

Vrednost denarja. 100 dinarjev velja v Švici le še 5 frankov 30 centimov, kar zadostuje ravno za en angleški „frštek“ (kava ali čaj, jajce, kos mesa, med, kruh in surovo maslo).

Koliko plača država najemnine? Državni uradi so nastanjeni večinoma po privatnih stanovanjih. Za ta stanovanja plača država letno 50 milijonov dinarjev najemnine! Če bi si država izposodila kjerkoli tem obrestim odgovarjajoč kapital, bi imela že danes lahko na razpolago za vsakega uradnika posebno palačo.

Oboroževanje. Za nove topove bo država izdala milijarde. Za uradnike in za katehete in za kaplane in za UJU država nima niti par tisočakov.

Izšla je novembrsko-decembrska dvojna številka „Novih Zapiskov“, ki je ob enem zadnja, ker list zaradi naraščanja stroškov preneha. Vsebinske številke je sledeča: Aleksander Koprive prinaša načrt zakona stvu, ki mu je smoter delavna in politična šola; dr. Drag. Lončar poroča, kako da so zakrivali rapalsko pogodbo italijanski imperializem, velikosrbska politika in rimski patki; dr. Fr. Goršič pa poudarja pomen sociologije za pravoslovje. Številka obsega politični, gospodarski in socialni pregled. — „Novi Zapiski“ so pokazali kulturno politični program slovenstva v okviru južnega slovanstva; treba je od teorije preiti v prakso.

Listnica uredništva. Gospode dopisnike prosimo potrpljenja. Gradiva se je toliko nabralo, da pri najboljši volji ne moremo vsega takoj spraviti v tisk. Počasi pride vse na vrsto.

Listnica upravnštva. Od več strani naprošeni smo določili za dijake znižano naročnino Din 25.— za tuzemstvo ter Din 50.— za inozemstvo.

Naročajte Berite Širite Avtonomista!

Nove knjige.

Dr. Pečnik, **Jetika, II. izdaja.** Celje 1923, založila knjigarna Goričar & Leskovšek, 162 strani, cena 14 dinarjev. Znanstveno praktična razprava o celokupnem vprašanju jetike za vsakega, ki se hoče informirati. Današnje zdravljenje jetike za jetične in za zdravnike.

Druga izdaja je popolnoma nova knjiga, ki je za pouk med ljudstvom posebno pripravna. Čital bo pa knjigo tudi vsakdo drugi z največjim zanimanjem, kajti jetika je najbolj razširjena ljudska bolezen.

Vsaka knjižnica, vsako izobraževalno društvo, vsaka šola in župnija, vsak jetični in ne manj, — and the last not the least —, tudi vsak zdravnik mora imeti vsaj 1 izvod knjige.

Jurčič Josip, **Spisi.** Uredil dr. Ivan Grafenauer. III. zvezek. Deseti brat. Nemški valpet. 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. Din 15.—, vez. Din 23.—.

Kdo ne pozna Jurčičevega „Desete-

ga brata“? Prvi slovenski roman je. Bere ga rad študent, bere kmet in delavec, bere ga gospoda. Naravno nam riše v njem Jurčič življenje na gradu Slemenice, drastično je vpletel v svoj roman humoristično postavbo vedno vesellega in dovčipnega Krjavlja, ki je za deset vaških originalov, romantično — skrivnostno nam opisuje življenje „Desetega brata“ — Martinka. Poln notranje tragike, a vendar kot vesel sončen žarek, nas zabava stric Dolef s svojimi latinskimi drobeli. Zato bo pa Grafenauerjeva ljudska izdaja, ki so ji pri dejane prav zanimive opomnje, ki zadovolje radovedne poglede za kulise pisateljevega ustvarjanja, ravno prav prišla čez dolgo zimo. Zakaj „Desetega brata“ bodo ljudje vedno z veseljem in slastjo brali in Grafenauerjeva poljudna ljudska izdaja bo zamašila brezdvomno veliko vrzel v naši literaturi. Knjigo toplo priporočamo.

Domači zdravnik.

Nalezljivost jetike.

(Nadaljevanje.)

Radi popolnosti naj omenimo še način okuženja z jetiko po živalih. To se zopet lahko vrši od človeka na človeka s posredovanjem živali, ali pa od živali direktno na človeka. Kajti znano je, da oboli cela vrsta živali, med temi tudi domačih, lahko z jetiko. Pri tem pride v prvi vrsti v poštev goveja živina; nevarno je posebno okuženje z mlekom bolne živali. — Ako pregledujemo pazno vse te razne načine infekcije z jetiko, nam bo že to opazovanje razodelo možnosti, kako se nam je ubraniti okuženja. V prvi vrsti je neobhodno potrebna največja snažnost. Pogosto umivanje telesa sploh, posebno pa obraza, usti in rok. Ta snažnost naj velja seveda za vsakega, posebno pa za osebe, katere pridejo v dotiko z jetičniki, in za bolnike same. Perilo, posebno ono neposredno nad kožo naj se menja čim večkrat.

V stanovanju izogibajmo se vseh pohištvenih in naprav, katere pospešujejo nabiranje prahu. Površina predmetov, tal in sten naj bo po možnosti gladka; posebno v sobi bolnikov naj ne bo nikake nepotrebne navlake in vsi pred-

meti naj bodo taki, da se lahko obrišejo z mokro krpo.

Pljuva naj nikdo nikoli na tla, tudi na cesti ne. Pljuvanje v robce ni posebno priporočati, vrši naj se le v sil. Pač pa naj držimo robec pred usta pri kašljanju in kihanju. Kot pljuvalnik je priporočati z vodo ali kako antiseptično tekočino napolnjena posoda z gladkimi stenami, da se čim lažje in čim večkrat lahko osnaži in nanovo napolni. Tudi za na pot, posebno za vožnjo po železnici je priporočati s tekočino napolnjeno in s širokim zamaškom (steklenim) tesno zaprto posodo. Kot spalna soba naj služi največja in najbolj zračna od razpoložljivih sob. Celo stanovanje, ali pa vsaj njega del, naj bo po možnosti na sončni strani hiše; zraku in solncu moramo dovoljevati pri vsaki priliki prost vplod v stanovanje.

Spalnice naj ne bodo prenapolnjene po možnosti; tudi po noči mora imeti sveži zrak prost dohod do njih.

Posebno priporočati je še pogosto globoko dihanje; posebno na prostem dobrem zraku; poleg snažnosti tudi utrjevanje telesa. Ne pretežke telesne vaj,

posebno one na prostem: plavanje, turistika in razni drugi športi.

Priporočati je tudi zmerno solnčenje in poleti bivanje na prostem neobločen, oziroma le malo obločen. Hrana naj bo tečna in ne preobilna.

Ta navodila nikakor niso popolna in izčrpna, ker hočemo pozneje to vprašanje še enkrat natančneje in kritično obdelati. Za sedaj le par glavnih in važnih smernic za obvarovanje pred infekcijo z jetiko, v kolikor spada to vprašanje neposredno v poglavje nalezljivo-

sti te grozne, tudi v naših krajih vedno naraščajoče kuge. Seveda navodila o higijeni ravno v naših časih splošne in posebno še stanovanjske bede ne bodo bog ve kako uspešna; potrebna so pa posebno dandanes nad vse, ker ravno te splošne nehijske razmere demoralizirajoče vplivajo tudi na drugače skrbne in v tem vprašanju večše ljudi, tako da postajajo tudi oni vedno lahko-miselnejši in popustljivejši glede tega vprašanja.

Gospodarstvo.

Nazadovanje.

Ob novem letu sklepajo trgovci svoje račune in delajo bilance, da ugotovijo svoj dobiček ali pa zgubo.

Tudi naše skupno gospodarstvo zahteva svojo bilanco. Po različnih virih posnemamo o tem sledeče podatke.

Padanje vrednosti krone.

Vrednost naše krone je stalno padala. Črta pelje vedno navzdol, ne sicer naravnost, ampak v cik-caku. Stalna tendenca pa je navzdol in nazaj. Samo takrat, ko so razmetavali gospod Plavšič — recte Blaustein — ameriške dolarje na borzi v Curihi, se je krona začasno dvignila, potem je pa še hujše padla. Padanje kronske vrednosti je razvidno iz sledečega pregleda:

Meseca	januarja	1.75
„	februarja	1.60
„	marca	1.75
„	aprila	1.65
„	maja	1.87
„	junija	1.70
„	julija	1.55
„	avgusta	1.55
„	septembra	1.95
„	oktobra	2.12
„	novembra	2.22
„	decembra	1.55

Danes je vrednih 100 kron v Curihi le še kakih 1.35 švicarskih frankov. Razumljivo je, da mora biti blago vsled padanja kronske vrednosti vedno dražje.

b) Zlata podlaga dinarja.

Narodna banka je imela zlate podlage:

5. marca	74,000.000 Din
31. marca	73,000.000 „
22. aprila	70,000.000 „
8. maja	70,000.000 „
22. maja	63,000.000 „
8. junija	63,000.000 „
8. julija	63,000.000 „
31. julija	63,000.000 „
22. avgusta	63,000.000 „
30. septembra	78,000.000 „
8. oktobra	78,000.000 „
8. oktobra	63,000.000 „

Zlata podlaga se je torej vedno zmanjševala.

c) Papirnat denar.

5. marca	4 milijarde	630.000 Din
31. marca	4	784.000 „
22. aprila	4	819.000 „
8. maja	4	846.000 „
22. maja	4	730.000 „
8. junija	4	806.000 „
8. julija	4	853.000 „
31. julija	4	868.000 „
22. avgusta	4	984.000 „
30. sept.	5	221.000 „
8. oktobra	5	236.000 „
8. nov.	5	102.000 „

Zlata podlaga je torej stalno padala, množina papirnatega denarja pa je stalno rastla. Zato je umevno, da je vrednost krone v Curihi tudi stalno padala.

Ker pa se zlata podlaga še vedno zmanjšuje in papirnat hrib stalno raste, bo krona oziroma dinar še vedno padal in zato moramo tudi računati z vedno večjo draginjo.

ZA KMETE.

Obdelovanje zemlje.

Rodovitnost zemlje dvignemo v prvi vrsti s skrbnim obdelovanjem in pripravljanjem zemlje in nauk o pripravljanju zemlje je danes eden izmed najvažnejših za kmete. Seveda se pa pripravljanje zemlje z ozirom na njene sestavine in na podnebje ne da izvršiti povsod po enem receptu, vendar pa je nekaj stvari, ki utegnejo vsakemu kmetu koristiti.

Z obdelovanjem in s pripravljanjem zemlje hočemo doseči sledeče:

1. da se rastlina lahko dobro ukorenini,

2. da najde rastlina v zemlji dovolj hrane, in

3. da najde v zemlji dovolj vlage. Korenine se dobro primejo le v rahli zemlji. V trdi in zbiti zemlji korenina težko uspeva. Kolikor močnejše so korenine, toliko več hrane lahko potegne rastlina iz zemlje. Zato mora biti zemlja čim bolj globoko zrahljana.

Drugi pogoj za uspešno rast je dovolj hrane.

Hrano dobiva rastlina v prvi vrsti iz gnoj, ki smo ga natrosili. Daje iz raznih podoranih rastlinskih ostankov. Tudi padavine (dež in sneg) dovajajo zemlji nekaj rastlinske hrane. To hrano razkrajajo v zemlji posebni mali organizmi, ki jih imenujemo na kratko bakterije. Razkrajajo pa se rastlinska hrana najbolj v rahli zemlji.

Velevažen pogoj za dober razvoj setve pa je vlaga.

Vlago dobiva zemlja izpod neba — dež in sneg. Nad tema dvema pa človek nima moči. Vendar pa tudi v tem oziru lahko rastlinam nekoliko pomagamo s pravilnim pripravljanjem zemlje.

Znano je, da peščena zemlja vodo naglo pije, oddaja jo pa bolj počasi. Plavna zemlja pa popija vodo različno, kakor ji je pač primešana več ali manj peska.

Zrahljana zemlja pije vodo naglo. Kolikor bolj je zemlja zrahljana, toliko več in toliko globlje vpija vodo.

Zato je treba peščeno zemljo rahljati plitvo in bolj malo, glinasto zemljo pa čim globokejše.

Vodo pije zemlja od zgoraj navzdol, izpuhteva pa jo od spodaj navzgor. Izpuhteva pa največ vode ob suši.

Gorenja plast zemlje vleče vodo od spodaj toliko bolj, kolikor manj je zrahljana. Če gorenja plast ne more vode vleči več tako visoko, da bi korenine ostale vlažne, setev silno trpi.

Zrahljana zemlja pa zadržuje vlogo v zemlji. Zato je treba zemljo vedno rahljati, bodisi s plugom ali z motiko. Motika je pol dežja. Kjer rastline pridno okopavajo, tam ostane zemlja rahla in zato rastline na taki zemlji tudi mnogo manje trpe od suše.

ZA DELAVCE.

Delavski list „Strokovna borba“ prinaša v zadnji številki sledeče minimalne zahteve proletarijata Jugoslavije.

1. Popolna svoboda delovanja delavskih strokovnih organizacij.

Da preneha preganjanje strokovnih organizacij, da se jim vrne ugrabljena imovina: delavski domi, arhivi itd., da se ne preprečuje njihovo centraliziranje.

2. Izvedba zakona o 8urnem delavniku v vseh industrijskih, trgovskih

in obrtniških podjetjih brez vsake izjeme in omejitve.

Za delavce pod 16 leti zahtevamo 6 urni delavnik in 2 urni obvezni počitek.

3. Najstrožja prepoved nedeljskega dela. Najstrožja prepoved nočnega dela za delavce in delavke pod 18 leti. Da se strogo izpolnjujejo zakonski predpisi o odmoru med delom.

4. Popolna izvršitev zakona o zaščiti delavcev; od ministra za soc. politiko zahtevamo, da stori vse potrebno, da se navedeni zakon izboljša po primeru enakih zakonov tujih držav.

5. Izvedba zakona o delavskem zavarovanju tako, da država prevzame nase največji del zavarovanja.

6. Vpostavitev delavske kontrole nad produkcijo in razdelitvijo dobička.

7. V vseh državnih in privatnih podjetjih v celi državi je treba dognati eksistenčni minimum in določiti plačilne tarife, ki se bodo spreminjale po indeksu.

8. Takojšnje volitve v delavsko zbornico in centraliziranje delavskih zbornic.

9. Takojšnje volitve delavskih zastupnikov po delavnicah.

10. Takojšnje volitve urada za zavarovanje delavcev.

11. Da se izda zakon o državnem podpori brezposelnim po eksistenčnem minimumu.

12. Da se vsa podjetja prisilijo, da plačajo čezurno delo najmanj s 100 odstotki poviška.

13. Da se takoj prične z zidanjem delavskih stanovanj in dečjih domov.

14. Da se delavskemu razredu zagotovi aktivno sodelovanje in popolna kontrola nad delom Posredovalnic za delo (borza rada) in inspekcij dela.

Da bomo te svoje zahteve mogli udeležiti, je nujno potrebno, da se strnemo vsi v enotno fronto proletarcev, v enotno organizacijo.

Zato pozivamo celokupen jugoslovanski proletarijat na enotno akcijo proti kapitalistični ofenzivi.

Naj se širom Jugoslavije raznese klic:

Doli s socialno in politično reakcijo

Živela enotna fronta proletarijata!

Živelo organizacijsko edinstvo!

Živela razredna borba!

Važno za delodajalce in njih uslužbence. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas naproša za objavo sledečega opozorila: Ker je minister za socialno politiko štatur Osrednjega urada za zavarovanje delavcev odobril, se prispevek za bolniško zavarovanje, ki je dozdaj znašal v celokupnem iznosu (za delodajalca in delojemalca skupaj) 5%, na podstavi § 197. tega statuta, počenši z dnem 1. januarja

1923, zviša na 6% zavarovanega zasluzka (mezde). Od tega prispevka plača delodajalec kakor doslej polovico, t. j. 3 odstotke, drugo polovico pa ima pravico udeležiti od plače (zasluzka) delojemalca. — Z istim dnem se uvede na podstavi naredbe ministra za socialno politiko od 7. dec. 1922, št. 10.810, prispevek za Borzo rada v višini 5% celokupnega bolniško-zavarovalnega prispevka (delodajalca in delojemalca skupaj). Tudi ta prispevek plačata po polovici delodajalec in delojemalec, tako da odpade na delodajalca 2 in pol odstotka, druga polovica se pa lahko odtegne od zasluzka delojemalca. — Prispevek za zavarovanje za slučaj nezgode se na podstavi naredbe ministra za socialno politiko od 20. novembra 1922, št. 8507, počenši z dnem 1. januarja 1923 zniža od dosedanjih 8 odstotkov na 6 odstotkov zavarovanega zasluzka in ga plača kakor doslej delodajalec v celoti. Prispevek za slučaj nezgode znaša torej od napominanega dneva dalje za vsakih 100 Din zavarovanega zasluzka (mezde) tolikokrat po 6 par, kolikor znaša nevarnostni odstotek, v katerega je v zavarovanje priglasi obrat (podjetje, gospodarstvo, gospodinjstvo) uvrščen, kar je razvidno iz uvrstitvenega odloka, ki ga je vsak delodajalec dobil oziroma ga bo še dobil. — O navedenih spremembah bodo vsi delodajalci še posebej obveščeni. — Kakor znano, se deli za-

varovani zasluzek po zakonu o zavarovanju delavcev v 17 mezdnih razredov, na podlagi katerih se izračunavajo in predpisujejo v plačilo vsi zgoraj navedeni prispevki. Vsi prispevki se bodo predpisovali detajlirano na skupnem plačilnem nalogu. V sled silnega navedla dela in pomanjkanja osebja se je predpis prispevkov za minule mesece zapoznil, da mnogi delodajalci še niso dobili plačilnih nalogov, ker se je sedaj osebje pomnožilo, bo mogoče, da bodo prispevki za dobo do konca leta 1922, predpisani in plačilni nalogi zanje do najpozneje 31. januarja 1923 vsem delodajalcem dostavljeni. Po dovršeni reorganizaciji Okrožnega urada bo urad izdal plačilne naloge, iz katerih bodo razvidni prispevki za vsakega delojemalca posebej.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani

Spretni

nabiralci oglasov

(inseratni akviziterji)

naj se oglase v upravi »Avtonomista«. Breg št. 12. — Zasluzek dober.

Berite

ravnokar izšlo brošuro „Jugoslovenci, Slovani in Jugoslovani“, ki je najboljši politično-kulturni spis, kar jih je bilo napisanih po vojni. Naroča se pri upravi našega lista. Cena Din 5,—, s poštino 25 para več.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICE V LJUBLJANI

r. z. z o. z.

sedaj poleg nunske cerkve po leti 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po 6% brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5 1/2%.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po 6 1/2%.

Večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.

Slavenska banka d. d. podružnica Ljubljana

Zagreb preje Jugoslovanska Union-Banka Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Afilijacije: Budapest: Balkan Bank r. t. Split: Jugosl. industr. banka. Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica 200,000.000 K

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Vloge na vložne knjižice se obrestujejo do nadaljnjega po 5% na leto.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki

Skladišče v „Kresiji“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje, — Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5. — Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevajte pri nakupih.

Telefon: Pisarne št. 57.

Konfekcijska tovarna „Frande“ d. z o. z. v Ljubljani.

Telefon: Tovarne št. 532.

Tovarna

v Stožicah pri Ljubljani.

Centralno skladišče

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10./I.

Vse vrste moških in deških oblačil. Uniformiranje. Prvovrstni izdelki. Konkurenčne cene.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica v Ljubljani Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franč. cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. januarja 1923 po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 110 milijonov kron hranilnih vlog in nad 1,100.000 kron rezervnih skladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.